

ชายแปลกหน้าแห่งเมืองโกลเดน

THEO OF GOLDEN

ทศพร ศรีพุ่ม แปล

Beat

ALLEN LEVI

ผลงานเปิดตัวที่สร้างปรากฏการณ์
ด้วยยอดขายกว่า 2 ล้านเล่มในสหรัฐอเมริกา
และขายลิขสิทธิ์ไปแล้ว 39 ประเทศทั่วโลก

ฉบับ
ทดลอง
อ่าน

ชายแปลกหน้าแห่งเมืองโกลเดน

Theo of Golden

Allen Levi

ทศพล ศรีฟูม แป

Beat

แต่คับปี คัลเบิร์ตสัน

ต่างเครื่องตอบแทนมิตรภาพอันยั่งยืนของเราและเครื่องเตือนใจ
ระหว่างเรา ว่าคุณนั้นได้สัญญาไว้ว่าจะซื้อหนังสือเล่มนี้ร้อยเล่มหากผมเขียน
คำอุทิศถึงคุณ

จะจ่ายเป็นเงินสดหรือบัตรเครดิต

“รศมีโรยราของเอลเลน
รองเท้าคริสต์มาสของลามิชา ว.
ขวดยาของบ๊อบโบ
ขนนกเจย์ที่หายลับซึ่งถูกพบ
ท้องฟ้าเดือนตุลาคมเหนือออกซ์โบว์
ทิวทัศน์มหาสมุทรที่บิสโคโป
เจดีย์เศร้าแห่งเมืองโกลเดนช่างมากมายเหลือคณานับในปีนั้น”

จากใบปลิวประกาศการจัดนิทรรศการศิลปะที่ซีลาแลงเลอรี

บทนำ

ทีโอมายู่ที่เมืองโกลเดนไค้เพียงปีเดียวเท่านั้น ตั้งแต่ฤดูใบไม้ผลิหนึ่ง
วนมาบรรจบกับอีกฤดูใบไม้ผลิหนึ่ง เขามาถึงที่แห่งนี้ก่อนเทศกาลอีสเตอร์
ไม่นาน ในยามที่ย่านบาวเออร์และย่านพรอมเมอนาดกลายเป็นมหาสมุทรแห่ง
ดอกดีอกูดและดอกอาซาเลีย และละอองเกสรดอกไม้โปรยปรายไปทั่วพื้นที่
เปิดโล่งของเมืองราวกับคราบรื้อสีเหลืองเลมอน

เมื่อเวลาผ่านไป บรรดาเพื่อนฝูงจึงได้รู้ว่าเขาหลงใหลสายน้ำยิ่ง
ไม่ว่าจะเป็นแม่น้ำโดรูในวัยเยาว์ แม่น้ำแซนในวัยรุ่งโรจน์ แม่น้ำฮัดสันใน
วัยเกษียณ ไปจนถึงแม่น้ำอีกห้าหกสายซึ่งไหลผ่านเมืองต่าง ๆ ที่เขาเคย
พำนัก ทีโอมีสัญชาตญาณแห่งสายน้ำที่ดูเหมือนนำพาเขาเข้าใกล้สายธาร
ไหลรินอยู่เสมอ การเติบโตขึ้นในประเทศแห่งท้องทะเลอาจเป็นเหตุหนึ่ง
หรือชายหนุ่มชาวโปรตุเกสทุกคนอาจมีจิตวิญญาณนักเดินทางของมาเจลลัน
ไหลเวียนอยู่ในสายเลือด

ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลใดก็ตาม ที่เขาเลือกพักอาศัยอยู่ริมแม่น้ำออกซ์โบว์
ในช่วงที่เขาอยู่ในเมืองโกลเดนไค้ไม่ใช่เรื่องน่าแปลกใจนัก เขามองเห็นแม่น้ำ
สายนั้นได้ทุกช่วงเวลาผ่านหน้าต่างหลังห้องซึ่งหันไปทางทิศตะวันตก และ

แล้วเสียงลำน้ำใกล้เพียงนอกประตูหลังของชั้นสาม ตามที่เขาเคยกล่าวไว้
เช่นนั้น ไม่ว่าที่ใดและเมื่อไร ขอเพียงแค่เขาหลับตาก็จะสัมผัสได้ถึงความ
มุ่งมั่นของสายน้ำที่ไหลรีหาเส้นทางไปสู่ปากอ่าว สัมผัสได้ถึงเส้นทางสายน้ำ
อันคดเคี้ยวล่งสู่ทิศใต้ และถึงกระแสนธารอันแปรปรวนปรีดิ์ซึ่งไหลสู่มหาสมุทร
แอตแลนติก

เพียงหนึ่งปีนั้นไม่นานเท่าไรนัก แต่ก็นานพอให้เขาสร้างกระแสนของ
ตัวเองขึ้นมา และยังคงดูคนอื่นให้เข้าร่วมกระแสนั้นด้วย ไม่ว่าจะเป็น
แอสเจอร์, โทนี, เอลเลน, เบซิล หรือคนอื่นๆ อีกหลายสิบคน กลุ่มคนเหล่านี้
ต่างเข้าสู่กระแสนวนซึ่งก็คือทีโอโดยไม่รู้ตัว

ต่างลอยไป

ต่างล่องไป

สั่งสมมวลชนและความนิยมเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ

เล่นฉิวไปยังมหาสมุทรที่พวกเขารู้จักเพียงน้อยนิดในเวลานั้น

และเมื่อมองย้อนกลับไป ทุกคนคงจะพูดเป็นเสียงเดียวกันว่า
“หัวใจของเรา” หรือหากใช้ถ้อยคำแบบนักเทศน์ก็เป็น “หัวใจของเราเร้าร้อน
อยู่ภายใน” เพื่อสวดศิษยาภิบาลชาวโปรตุเกสผู้มีน้ำเสียงเป็นจังหวะจะโคนและ
รอยยิ้มบาง ๆ ประดับริมฝีปากอยู่เสมอ

บทที่ 1

วันแรกที่เขาอยู่ในเมืองโกลเดนเต็มวัน ที่โอตั้นแต่เช้าตรู่ เขาดึงผ้าม่านในห้องพักของโรงแรมเปิดออกแล้วทอดสายตามองดูรุ่งอรุณแห่งแดนใต้ เขาเดินทางมาถึงที่นี่เมื่อบ่ายวานนี้จากบ้านในนิวยอร์กซิตี้ซึ่งฤดูหนาวกำลังแปลงฤทธิ์บ้าคลั่งด้วยหิมะและน้ำแข็งในช่วงปลายฤดูจนออกขาว เทียบิน (ด้วยเครื่องบินเจ็ตส่วนตัว) สู่แอตแลนตาและการนั่งรถ (ลิงคอล์นทาวน์คาร์คันทรูพร้อมคนขับ) ต่อลงมาทางใต้จนถึงเมืองโกลเดน ได้นำพาเขามาสู่โลกแห่งความอบอุ่น ซึ่งแบ่งบานไปด้วยเจดสีนั้บไม้ถั่วน ทั้งเขียว เหลือง ม่วง ลาเวนเดอร์ และชมพู

ในตอนนี้ หลังที่โอตั้นจากคำค้้นแห่งการหลั้บไหลอันแสนสงบ เขายืนอยู่ห่างจากหน้าต่างเพียงไม่กี่นิ้ว และสุดลมหายใจเข้าลึกร้าวกับเขา สูดอากาศอันสดชื่นยามเช้าผ่านบานกระจกได้ เขามองดูความแบ่งบานแรกแห่งฤดูใบไม้ผลิด้วยสายตาชื่นชม

สายตาของเขาเคลื่อนไปทางทิศตะวันตกสู่สายน้ำอันกว้างใหญ่และคดเคี้ยวของแม่น้ำออกซ์โบว์ ริวหมอกลอยเรี่ยเหนือผิวน้ำ

ที่โอจัสถานที่สำคัญหลายแห่งที่เขาได้ค้นข้อมูลระหว่างเตรียมตัว

สำหรับการเดินทางครั้งนี้ได้เมื่อมองจากชั้นสามท่ามกลางแสงสลัวก่อนดวงอาทิตย์ขึ้น ทั้งถนนปูหิน โรงเหล็ก โกดังฝ้ายเก่า ตลอดจนบรรดาต้นโอ๊กเก่าแก่ที่อยู่มาตั้งแต่ก่อนยุคสงครามกลางเมือง

แต่แค่มองจากบนชั้นสามนี้ไม่ได้ช่วยเติมเต็มคนที่กระหายใคร่รู้สิ่งใหม่ๆ อย่างที่โอเลเยแม้น้อย เขาสวมชุดสบายๆ มองสำรวจตัวเองในกระจกแล้วจัดปกเสื้อและผ้าพันคอให้เข้าที่เข้าทาง จากนั้นปิดไฟ เขาแขวนป้าย “กรุณายำรบกวน” ไว้ที่ลูกบิดประตู ก่อนเดินลงบันไดไปยังลิอบบี้ของโรงแรม เขาตะแถมวกทักทายพนักงานต้อนรับ แล้วเดินออกไปรับอากาศเย็นสบายยามเช้า เขากระตือรือร้นจะเดินสำรวจท้องถนนก่อนที่ถนนเหล่านี้จะพลุกพล่านไปด้วยบรรดาคนเดินเท้าและรถยนต์

บรรดาร้านรวงต่าง ๆ นอกเหนือจากร้านกาแฟและร้านอาหารเล็ก ๆ ตามแนวถนนบรอดเวย์ยังปิดอยู่ พื้นที่ทางเท้าทั้งหมดจึงแทบจะเป็นของที่โอ แต่เพียงผู้เดียวเมื่อเขาเริ่มออกเดิน

เขาไม่มีจุดหมายปลายทางหรือเป้าหมายใดเป็นพิเศษในใจ เมื่อเขาเห็นวัตถุหรือทิวทัศน์ที่ดึงดูดความสนใจ ซึ่งเขาก็ช่างเป็นชายที่สนใจสิ่งต่างๆ ได้ง่ายเหลือเกิน เขาจะหยุดเดินและวนเวียนอยู่จนกว่าจะได้เติมเต็มความสงสัยใคร่รู้

ตัวอย่างเช่น เขาสนใจงานเหล็กดัดประดับด้านหน้าอาคารหุ้มถนนว่าใครเป็นคนทำขึ้น ทำเมื่อไร และทำได้อย่างไร

เขาสนใจการจัดวางก้อนอิฐของอาคารเก่าที่ได้รับการดูแลรักษาเป็นอย่างดี ซึ่งปัจจุบันเป็นที่ตั้งของสำนักงานรับสมัครนักศึกษาของวิทยาลัยแห่งหนึ่ง

เขาสนใจแผ่นจารึกเล่าเรื่องราวของเกาะกลางถนนซึ่งเรียกว่าพรอเมอนาด ที่ทอดยาวไปตามกลางถนนบรอดเวย์ (ไม่ว่าเขาจะพำนักหรือเดินทางไปไหน ที่ไอมักจะอ่านป้ายประวัติจนเป็นนิสัย ซึ่งเขาทำได้เชี่ยวชาญ

ถึงห้าภาษา)

เขาสนใจประติมากรรมร่วมสมัยใกล้กับทางเข้าคณะพยาบาลของมหาวิทยาลัย

เขาสนใจนกตัวน้อยที่เกาะบนม้านั่งข้างทางและส่งเสียงขออาหารเป็นพิเศษ

ทีโอหยุดเดิน ไน้มตัวลงเล็กน้อยพลางประสานมือไว้ด้านหลัง แล้วกระซิบบอกเจ้าสิ่งมีชีวิตที่กำลังเฝ้าว่าเขาว่า “ขอโทษด้วยนะเพื่อนยาก แต่เข้านี้ฉันไม่มีอะไรจะให้เธอเลย พรุ่งนี้ดีไหม แล้วก็อย่าบ่นเลย เธอควรดีใจที่ไม่ได้อยู่ที่นิวยอร์กวันนี้”

เขาหยิบขวดเบียร์เปล่าใบหนึ่งขึ้นมาแล้วทั้งลงถึงขยี้ใกล้ ๆ

พอถึงจุดหนึ่ง ทีโอหยิบแว่นขยายขนาดเล็กหรือลูปออกมาจากกระเป๋าเพื่อพินิจพิเคราะห์ดอกอาซาเลียสีม่วงอ่อน

และเป็นเช่นนี้ไปตลอดทาง

สิ่งที่น่าสนใจซึ่งคอยขัดจังหวะเหล่านั้นทำให้ความเร็วในการเดินของทีโอแทบไม่ต่างอะไรจากคลาน ดังนั้นพอเขาเดินได้เพียงสองช่วงตึก การจรรยา ยามเขาก็เริ่มหนาแน่น ทางเท้าเริ่มพลุกพล่านด้วยเหล่านักเรียนนักศึกษาและคนทำงาน พื้นที่จอดรถทั้งสองฝั่งของพรอมเมอเนดที่ก่อนหน้านี้ยังโล่ง ตอนนี้เกือบเต็มหมดแล้ว

แต่ไม่ต้องกังวลไป

เพราะวันนี้และในอนาคตอันใกล้ ทีโอไม่ได้มีกำหนดการเร่งรีบ ไม่มีประชุม และไม่มีพันธะผูกพันใดๆ เขามีอิสระที่จะเพลิดเพลินไร้กังวลจากความยืดหยุ่นไร้ข้อจำกัดและการไม่มีใครรู้จักตัวตนของเขาโดยสิ้นเชิง เขาเป็นเพียงนักท่องเที่ยวยุคนึงเท่านั้น

เขาไม่รู้จักใครเลยในเมืองนี้

จะว่าไป...ก็อาจมีอยู่คนหนึ่ง

เขายังไม่แน่ใจว่าจะอยู่ที่นั่นนานเท่าใด หลายสัปดาห์ หลายเดือน หรือนานกว่านั้น แต่ในเวลาไม่นาน เขาก็พอใจกับบรรยากาศของบ้านชั่วคราวหลังใหม่นี้

ความประทับใจแรกของเขาคือสถานที่แห่งนี้ช่างน่าอยู่และตั้งชื่อได้เหมาะสมทีเดียว

โกลเดน

บทที่ 2

เมื่อที่โอเดินทอดน่องไปตามถนนบรอดเวย์เสร็จ เขาเดินย้อนกลับไปยังร้านกาแฟเล็กๆ ที่เดินผ่านตอนเช้า กลิ่นหอมละมุนของกาแฟอินลอยกรุ่นดुจมวลเมฆหอมหวาน (และทำหน้าที่ประหนึ่งโฆษณาอันทรงประสิทธิภาพยิ่ง) อยู่บริเวณทางเข้าร้าน

กระจกหน้าต่างตกแต่งลวดลายถัดจากประตูร้านระบุรายละเอียดของสถานประกอบการแห่งนี้ด้วยตัวอักษรสีทองขอบดำว่า

แซลิส

ถนนโลตต์ตัดถนนบรอดเวย์

วันจันทร์ถึงวันพฤหัสบดี 6.00 น. ถึง 22.00 น.

วันศุกร์และวันเสาร์ 7.00 น. ถึง 23.00 น.

วันอาทิตย์ 8.00 น. ถึง 18.00 น.

ที่โอสุดลมหายใจเข้าลึกเมื่อเข้าไปข้างในและกวาดตาไปทั่วร้าน

ผู้คนทุกประเภทมารวมตัวกันเป็นประจักษ์พยานในแรงดึงดูดของ

ร้านนี้ บ้างยืน บ้างนั่ง บ้างมาคนเดียว บ้างมาเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ซึ่งมีทุกช่วงวัย ทุกเชื้อชาติ และทุกสไตล์แฟชั่น

ชายหนุ่มคนหนึ่งทีี่สพายเซลโลบนหลังและถือถ้วยกาแฟในมือกำลังจะออกจากร้าน เขาเดินเลาะลัดผ่านโต๊ะและลูกค้าผู้กำลังเดินเข้ามาอย่างชำนาญ พร้อมกระซิบ “ขอโทษครับ” เป็นระยะ เขาเหลือบมองมาสบตา กับทีโอ ส่งยิ้ม พยักหน้าให้ และเอ่ยคำทักทาย ในบรรดาเมืองใหญ่ที่ทีโอเคยอาศัยอยู่เกือบทั้งชีวิต เรื่องเช่นนี้ถือว่าแปลกประหลาด จนอาจถึงขั้นน่าสงสัย แต่ทีโอตอบรับอัยยาศัยด้วยรอยยิ้มและพยักหน้ารับ ก่อนก้าวไปยังแถวสั้น ๆ ตรงจุดรับออเดอร์

ทีโอรู้สึกได้ว่าตนเองน่าจะกลายเป็นลูกค้าประจำของที่นี่ ซึ่งเป็นलगสังหรณ์ที่กลายเป็นจริงตลอดหนึ่งปีที่เขาใช้ชีวิตอยู่ในเมืองโกลเดน

ขอให้กาแฟมีรสชาติดีเหมือนบรรยากาศด้วยเถอะ เขาคิดในใจ

แม้สิ่งที่คาดหวังไว้ดูจะเป็นไปได้ยาก

ทีโอคุ้นเคยกับกาแฟรสเข้มของยุโรป ทั้งอาบาตานาและกาเฟิงกาตูในลิสบอน กาเฟกอนเลเซโนมาดริด เอสเปรสโซในโบโลญญา กาเฟนิวเซตต์โนมาร์แซย์ ร้านกาแฟในอเมริกาสร้างความผิดหวังให้เขาอยู่บ่อยครั้ง แม้กระทั่งในนิวยอร์กเอง เพราะกว่าเขาจะได้อลิ้มรสกาแฟชั้นเลิศสักถ้วยก็ต้องทนผินดืมความผิดหวังไปกว่าครึ่งโหล มีคนเคยบอกเขาว่ามาตรฐานของเขาสูงใช้ได้เลยทีเดียว

ชายชราพูดคุยทักทายกับบาร์ิสต้าที่เคาน์เตอร์ ก่อนจะสั่งเครื่องดื่มรับถ้วยมา แล้วหย่อนตัวลงนั่งบนเก้าอี้ที่มีเท้าแขนใกล้ ๆ

เขาประหลาดใจไม่น้อยทีเดียวกับคุณภาพของเอสเปรสโซถ้วยนี้ และพยักหน้าด้วยความพึงพอใจทันทีเมื่อจิบแรกสัมผัสลิ้น

เขามองสำรวจไปทั่วร้าน ทั้งใบหน้าผู้คน เสียงพูดคุย คำทักทาย และอากัปกริยาต่าง ๆ ตลอดจนความใส่ใจที่บาร์ิสต้าผู้ร่าเริงมีต่องานตัวเอง

และกิจกรรมในแต่ละโต๊ะ

ทว่าไม่นาน ความสนใจทั้งหมดของเขาก็หันเหไปติดตรึงอยู่กับงานศิลปะซึ่งประดับเต็มฝาผนังของร้าน

บนผนังด้านซ้าย ด้านขวา และด้านหลังของร้านแขวนภาพพอร์ตเทรตอยู่ทั้งหมดเก้าสิบสองภาพ ทั้งหมดเป็นภาพวาดดินสอบนกระดาษสีขาวใส่กรอบสีดำขนาดต่างกันสามขนาด ซึ่งชัดเจนว่าภาพวาดทั้งหมดเป็นผลงานของศิลปินคนเดียวกัน ภาพวาดชุดนี้รวมเอาความหลากหลายทั้งมวลของมนุษย์เอาไว้ทั้งวัย เชื้อชาติ และอารมณ์ความรู้สึก รวากับจะสะท้อนภาพลูกค้าในร้าน ณ ขณะนั้น ทั้งทั้งร้านประดับภาพพอร์ตเทรต ภาพพอร์ตเทรตแล้วก็ภาพพอร์ตเทรต

แม้ทีโอจะมองภาพพอร์ตเทรตเหล่านั้นจากไกล ๆ เขาก็ยังรับรู้ได้ถึง ความละเอียดลออและความประณีตบรรจงในการวาดภาพออกมา ผลงานเหล่านั้นมีคุณสมบัติอย่างความมีชีวิตชีวาที่แทบจะทำให้เชื่อว่า บุคคลในภาพพอร์ตเทรตเป็นผู้มาเยี่ยมร้านแซลิสแทนที่จะเป็นเพียงเครื่องประดับฝาผนัง

จิตใจของชายชราเริ่มถกทอจินตนาการแสนบรรเจิดว่าภาพวาดพอร์ตเทรตทั้งเก้าสิบสองภาพคือหน้าต่าง แต่ละใบหน้าที่ปรากฏอยู่ในภาพเป็นบุคคลผู้กำลังยืนอยู่ด้านนอกอาคารและแอบมองเข้ามายังเหล่าลูกค้าด้านในด้วยความรื่นรมย์ ในยามค่ำเมื่อร้านปิดแล้ว ใบหน้าในภาพพอร์ตเทรตเหล่านั้นจะพากันก้าวออกจากกรอบ เดินเข้ามาในร้าน พุดคุยสังสรรค์กันว่าวันนี้พวกเขาเห็นใครหรือแอบได้ยินเรื่องอะไรมาบ้าง แลกเปลี่ยนเรื่องราวของกันและกัน ก่อนกลับคืนสู่บ้านเมื่อร้านเปิด

เขายิ้มให้ความคิดเปี่ยมสีสันจนอาจดูเพ้อเจ้อนั่น เรื่องทำนองนี้มักแวบเข้ามาในหัวของเขายูบย่อย ๆ

เขามีจินตนาการดุจกวี

แต่เขาก็มีดวงตาและจิตใจของผู้เชี่ยวชาญศิลปวัตถุเช่นกัน แม้เขา

จะสนใจสิ่งต่าง ๆ ได้ง่าย แต่สิ่งที่เขาสนใจแบบจริงจังมีเพียงไม่กี่อย่าง ซึ่งการวาดภาพพอร์เทรตรวมอยู่ในสิ่งเหล่านั้น

ดังนั้น แม้เขาจะอยากพินิจพิจารณาภาพวาดทั้งเก้าสิบสองภาพแบบใกล้ชิดละเอียดลออ เขาก็ตัดสินใจรอเวลาอันเหมาะสมเมื่อผู้คนในร้านบางตากว่านี้

สำหรับตอนนี้ เขาจับเอสเปรสโซที่ละนิดด้วยความละเมียดละไม ในความคิดของเขา การไม่ทำเช่นนี้ถือเป็นการไม่ให้เกิดจินตถึงชั้นลบลู่ งานศิลปะของบาร์สต้าเลยก็ว่าได้ เมื่อดื่มจนหมดด้วย เขาหยิบหมวกขึ้นมาแล้วเดินทอดน่องออกจากร้าน พลาซงเหลียวซ้ายมองขวาก่อนกลับไปยังโรงแรม

บ่ายวันนั้นหลังจากกินมื้อกลางวันและงีบพักผ่อนแล้ว ทีโอเดินไปยังแม่น้ำ เดินเอื่อยเหยาะไปตามทางเท้าปูหินจากทิศใต้สู่ทิศเหนือ เขานั่งหันหน้ารับแสงแดดอยู่ราวสิบห้านาที แล้วจึงเดินกลับไปยังร้านกาแฟ ภายในร้านว่างเปล่า เว้นเสียแต่โต๊ะไม่กี่ตัวที่มีนักศึกษาที่นั่งจับจองอยู่

ไม่มีคนต่อแถวตรงเคาน์เตอร์เลยเมื่อทีโอก้าวเข้าไปสั่งเครื่องดื่ม

“ยินดีต้อนรับอีกครั้งครับ” บาร์สต้าทักทาย “มาสองรอบในวันเดียวเลยนะครับ”

ทีโอประทับใจที่ชายคนนี้อาจเขาได้ โดยเฉพาะเมื่อคำนึงถึงจำนวนลูกค้ามหาศาลในช่วงเวลาเร่งด่วนเมื่อเช้านี้

“พ่อหนุ่ม เมื่อเช้านี้คุณทำเอสเปรสโซได้ยอดเยี่ยมมาก เก่งจริง ๆ ขอบใจมากนะ *เมอเนอแซกัว*¹ สมบูรณ์แบบเลย ผมเลยต้องกลับมาซ้ำอีกรอบ”

ชายหนุ่มหัวเราะเบา ๆ เขาไม่ได้ยินภาษาฝรั่งเศสในร้านชิลิซบ่อนัก

¹ Je ne sais quoi วลีภาษาฝรั่งเศส ใช้กล่าวถึงบางสิ่งที่มีลักษณะพิเศษบางอย่างที่อธิบายเป็นคำพูดไม่ได้

“ยังไงก็ขอบคุณมากครับคุณลูกค้า ผมจะตั้งใจทำถ้วยนี้ให้ดียิ่งกว่าเดิม ถ้ามีตรงไหนยังไม่ถูกใจบอกผมได้เลยนะครับ ผมชื่อเซปนะครับ แล้วคุณชื่อ...”

เซปยื่นมือข้ามเคาน์เตอร์มาและชายชราก็กุมมือข้างนั้นไว้ด้วยมือทั้งสองของเธอ “เพื่อน ๆ เรียกผมว่าทีโอ ยินดีที่ได้รู้จักนะ”

เซปได้ยินการออกเสียงที่ชัดเจนและสำเนียงต่างชาติในน้ำเสียงของชายชรา

“เช่นกันครับ คุณมาทำอะไรที่โกลเดนเหรอครับ”

“มาทำธุระนะครับ แต่ตอนนี้ผมสนใจภาพพอร์ตเทรตพวกนี้เอาமாக ๆ”

ทีโอทำไม้ทำมือไปยังผนังร้าน “ผมสังเกตเห็นมันเมื่อเข้านี้ เลยกลับมาดูให้ดีขึ้นอีกหน่อย คุณพอจะเล่าเรื่องของภาพพวกนี้ให้ผมฟังได้ไหม”

ถึงตอนนี้ กลุ่มหญิงสาวสี่คนก็เดินเข้ามาในร้านและต่อแถวอยู่ด้านหลังทีโอ

“ยินดีเลยครับคุณทีโอ รอผมมือว่างนะครับ แต่เจ้านี้น่าจะช่วยให้คุณรู้เรื่องภาพเบื้องต้นได้ครับ น่าจะช่วยตอบคำถามบางข้อได้ก่อน แล้วผมอยากให้คุณเล่าเรื่องตัวเองให้ผมฟังหน่อยตอนเรามีเวลาแล้วนะครับ”

เซปยื่นนิตยสารท้องถิ่นฉบับหนึ่งชื่อ *เดอะโกลด์สแตนดาร์ด* ให้ทีโอ บนหน้าปกเป็นรูปของร้านกาแฟแห่งนี้ ซึ่งถ่ายจากหน้าประตูด้วยเลนส์ตาปลาที่เก็บภาพผนังทั้งสามด้าน ซ้าย ขวา และหลัง รวมถึงภาพพอร์ตเทรตเกือบทั้งหมด เซปและชายร่างผอมสูงมีผมหยอกแซมอีกคนหนึ่งอยู่ตรงกลางของภาพ ชายคนนั้นใส่กางเกงยีน สวมเสื้อยืดและแจ็กเก็ตผ้าทвид คำโปรยบนปกเขียนว่า “ศิลปะแห่งแซลิส”

ทีโอเปิดนิตยสาร พลิกไปที่บทความนั้นและเริ่มอ่าน

ร้านนี้เริ่มจากการนิยมนุก จากคำถาม “จะเป็นยังงั้นถ้า...”

จาก “ลองดูไหม”

จาก “อาจจะ”

ร้านกาแฟในฐานะหอศิลป์

แต่นั้นแหละคือความเป็นมาของร้านแซลิส หนึ่งในธุรกิจที่มีชื่อเสียงที่สุดย่านใจกลางเมืองในช่วงไม่กี่เดือนมานี้ ร้านนี้ตั้งอยู่ตรงหัวมุมถนนโลตัสติดกับถนนบรอดเวย์ และบริหารจัดการโดยเชปและแอตตี คาร์โลส ซึ่งเป็นชาวโคลเดนโดยกำเนิด

พวกเขาซื้ออาคารเปล่าสามชั้นในช่วงแรกๆ ที่มีการฟื้นฟูย่านใจกลางเมือง และใช้เวลาวันหยุดสุดสัปดาห์และเวลาว่างปรับปรุงพื้นที่ชั้นล่างมาเกือบปี เมื่อตัวอาคารเสร็จสมบูรณ์พวกเขาก็ลาออกจากงานธนาคารไปฝึกงานที่ร้านกาแฟระดับพรีเมียมในแอตแลนตาอยู่สองเดือน เพื่อเรียนรู้ศิลปะการทำกาแฟ ในที่สุดพวกเขาก็เปิดประตูต้อนรับลูกค้าจนมียอดขายพุ่งทะยานและได้รับรีวิวดระดับห้าดาว ร้านแซลิสนำเสนอเครื่องดื่มรสเลิศที่คัดสรรมาพิเศษในจำนวนจำกัดพร้อมขนมอบเบาๆ

ตั้งแต่ร้านเปิดมา กลุ่มลูกค้าประจำช่วยให้ธุรกิจโตวันโตคืน ประกอบกับทำเลที่ตั้งอยู่ห่างจากสถานที่จัดแสดงงานศิลปะ ร้านอาหาร ธุรกิจค้าปลีก ศาล และคณะศิลปะและการออกแบบของมหาวิทยาลัยโคลเดนไม่ถึงสองช่วงตึก ร้านแซลิสจึงมีลูกค้าแวะเวียนเข้ามาไม่ขาดสาย หากไปที่ร้านไม่ว่าจะวันหรือเวลาใด คุณจะได้เห็นหน้าค่าตาลูกค้าผู้มาอุดหนุนอันหลากหลาย

และบางใบหน้าก็ไม่เคยจากร้านนี้ไปไหนเลย!

ร้านแซลิชตั้งอยู่ห่างจากบ้านสตูดิโอของแอเชอร์ กลิสเซน หนึ่งในศิลปินผู้มีชื่อเสียงโด่งดังที่สุดของเมืองและยังเป็นคนไกลเดนโดยกำเนิด เพียงไม่กี่ช่วงถนน ในเส้นทางอาชีพของเขา เขาเคยเป็นครูสอนศิลปะส่วนตัว เป็นภัณฑารักษ์ของศูนย์ศิลปะเบรตโลว์ เคยวาดภาพประกอบโฆษณาและวารสารมากมาย และกลายเป็นที่รู้จักในฐานะปรมาจารย์ด้านการวาดภาพพอร์ตเรต

ตอนร้านกาแฟแห่งนี้เปิด กลิสเซนเป็นหนึ่งในลูกค้าคนแรกๆ ที่มาต่อแถว เขากล่าวว่าตัวเองหมดเงินออมหลังเกษียณไปจำนวนไม่น้อยกับค่ากาแฟภายในเวลาเพียงไม่กี่เดือน หลังจากร้านเริ่มกิจการ

จนเมื่อปีที่แล้ว ครอบครัวคาร์โลสได้เชิญกลิสเซนมาจัดแสดงผลงานศิลปะบางส่วนในร้าน เขาตอบตกลงและเริ่มลงมือ

เซป คาร์โลสอธิบายว่า “แอเชอร์บอกว่าเขามีไอเดียบางอย่างในใจ แต่ไม่ได้บอกเราว่าไอเดียนั้นคืออะไร แล้วประมาณหนึ่งเดือนต่อมา เขาก็มาพร้อมกับภาพพอร์ตเรตของลูกค้าประจำของเราประมาณครึ่งโหลได้ เราอึ้งไปเลยครับ และนั่นคือจุดเริ่มต้น ผู้คนชอบภาพวาดพวกนี้มาก บางคนเข้ามาที่ร้านเพียงเพื่อจะดูภาพวาด เราภูมิใจจริงๆ ที่ได้ภาพพวกนี้มาประดับที่นี่”

ปัจจุบันมีภาพพอร์ตเรตจัดแสดงอยู่ทั้งหมด 92 ภาพ ทุกภาพเปิดให้มีการซื้อขาย เมื่อมีภาพหนึ่งขายออกไปก็จะมีผลงานชิ้นใหม่มาทดแทนที่

กลิสเซนกล่าวถึงร้านกาแฟแห่งนี้ด้วยถ้อยคำเปี่ยม

ความชื่นชม “แซลิกกลายเป็นสถาบันของย่านนี้ไปแล้ว ที่นี้เป็นศูนย์รวมผู้คนที่หลากหลายอย่างแท้จริง ผมพยายามจะบันทึกสิ่งนั้นไว้ในภาพพอร์ตเรต แม่ของผมซึ่งเป็นศิลปินเหมือนกันเคยบอกผมว่า ทุกใบหน้าคือเรื่องราว ผมว่าแม่พูดถูกนะ ภาพวาดเหล่านี้เปรียบเสมือนชุมชนในตัวมันเอง การนำเรื่องราวทั้งหมดมาไว้ด้วยกันเป็นผลงานแห่งความรัก ผมรู้สึกขอบคุณที่แอดดีและเซปมอบบ้านให้ภาพเหล่านี้”

เราเจอกลิสเซบได้บ่อยๆ ที่ร้านแซลิก หรือตามย่านใจกลางเมือง พร้อมกับกล้องถ่ายรูปในมือเพื่อเก็บข้อมูลสำหรับงานของเขา หากคุณอยู่ในร้านกาแฟ เขาอาจจะขอให้คุณหันมามองทางเขา และถ้าเขากำเช่นนั้น ก็อย่าแปลกใจหากคุณกลายมาเป็นส่วนหนึ่งของหอศิลป์แห่งแซลิก

ลูกค้าเดินเข้ามาในร้านมากขึ้น ขณะเซปกำลังเตรียมเครื่องดื่มให้พวกเขา ทีโอก็อ่านบทความนั้นซ้ำอีกรอบ จากนั้นลุกขึ้นจากเก้าอี้และเดินไปด้านในร้าน

ภาพพอร์ตเรตสิบสองภาพแขวนเรียงกันเป็นระเบียบเรียบร้อยบนผนัง โดยแบ่งเป็นสามแถว แถวละสี่ภาพ แต่ละภาพวาดแบบครึ่งตัวตั้งแต่ช่วงศีรษะถึงหัวไหล่ ทีโอหยิบแว่นกรอบโลหะออกจากกระเป๋า คล้องสวมกับใบหู เขาประสานมือไว้ด้านหลังแล้วเริ่มพิจารณาภาพวาดเหล่านั้นจากระยะห่างหนึ่งหลา บางขณะเขาก็หันหน้าเพื่อมองข้ามขอบแว่น บางขณะก็เงยหน้าขึ้นเพื่อมองผ่านเลนส์ตรงปลายจมูก กระทั่งนักประวัติศาสตร์ศิลปะแห่งพิพิธภัณฑสถานลูฟวร์ก็คงไม่จดจ่อหรือหลงใหลในผลงานชิ้นเอกของพิพิธภัณฑสถานยิ่งใหญ่มากไปกว่าที่ชายชราคนนี้จะจดจ่อกับภาพพอร์ตเรตในร้านแซลิกอีกแล้ว

เขายับเข้าไปใกล้ขึ้นจนตอนนี้ยืนห่างจากผนังประมาณฟุตเดียวเท่านั้น และพินิจพิจารณาแต่ละภาพอย่างละเอียดถี่ถ้วนไปจนถึงเส้นดินสอที่สลับซับซ้อนที่สุด เขาไม่รับรู้วันเวลาหรือความเป็นไปรอบตัวภายในร้านเลย

เมื่อเขาจัดเตรียมเครื่องดื่มตามออร์เดอร์ทั้งหมดเรียบร้อยแล้ว เขาเห็นทีโออยู่อีกฟากหนึ่งของห้อง แต่เลือกที่จะไม่รบกวน เขาตั้งใจที่ชายชราผู้นั้นชื่นชมหลงใหลผลงานศิลปะ แต่ขณะเดียวกันก็อดสงสัยไม่ได้ว่า เหตุใดชายชราจึงสนใจจริงจังถึงเพียงนี้

แม้ในวัยเด็ก ทีโอก็หลงใหลในลวดลายประณีตและซับซ้อนมาตลอด เขาใช้เวลาส่วนใหญ่ในวัยเยาว์ส่องแว่นขยายดูขนนก ใบไม้ และแมลง ในห้องนุรอบ ๆ บ้าน เขาตื่นตาตื่นใจความงามของใยแมงมุม ปีกแมลงปอ และด้านล่างของหมวกเห็ด เขาสะสมแสตมป์และรู้สึกต้องมนตร์เมื่อได้เห็นภาพวาดลายเส้นและภาพสเก็ตช์ของดาวินชีเป็นครั้งแรก ตั้งแต่โตเป็นหนุ่ม เขาติดนิสัยพกแว่นขยายขนาดเล็กซึ่งเป็นของขวัญจากคุณครูไว้ในกระเป๋า เอาไว้ดูวัตถุชิ้นเล็กจ้อยและรายละเอียดที่มองไม่เห็นด้วยตาเปล่าเรื่อยมา สำหรับคนแบบเขา ภาพฟอร์เทรตในร้านแกลีซังละลานตาจนเลือกไม่ถูกรวากับเป็นชุมทรัพย์แห่งอาหารตาชั้นเลิศ

ทีโอโน้มตัวและค้อมตัวลงราวกับแสดงความเคารพเบื้องหลังภาพวาดทุกภาพ กลายเป็นชายผู้ตกอยู่ในภวังค์

เขาเคลื่อนตัวไปด้านหน้าร้านและเริ่มพินิจพิจารณาอีกครั้ง ครึ่งหนึ่งเขาโน้มตัวข้ามศีรษะของลูกค้าที่นั่งโต๊ะติดผนัง เขาเอ่ยขอภัยแต่ก็ไม่ได้เปลี่ยนความตั้งใจเดิมของตัวเอง

สำหรับทีโอ แต่ละใบหน้าเผยอารมณ์ซึ่งบ่งบอกเรื่องราวชวนให้ตั้งคำถาม

พ่อหนุ่มคนนั้นกังวลเรื่องอะไรกันนะ

ทำไมสาวน้อยคนนี้ถึงดูเขินอายขนาดนี้

ฉันจะบรรยายสีหน้าของเด็กคนนั้นอย่างไรดี

พระเจ้าช่วย ศิลปินถ่ายทอดสีหน้าของแต่ละคนออกมาได้สมจริงขนาดนี้ซ้ำแล้วซ้ำเล่าได้อย่างไรกัน

ขณะที่เขาพิจารณาผลงานเหล่านี้ ทีโอก็เริ่มรู้สึกงุนงงสงสัยมากขึ้นเรื่อย ๆ จนถึงขั้นว่าุ่นใจว่า เหตุใดภาพพอร์ตเทรตจำนวนมากถึงยังเปิดให้ซื้อขายอยู่ ยิ่งเห็นป้ายบอกราคาเขายิ่งตะลึงงัน ภาพนี้ราคาแค่ 125 ดอลลาร์เท่านั้นเองหรือ ส่วนภาพนี้แค่ 200 ดอลลาร์เอง ภาพพวกนี้มีค่ามากกว่านั้นมาก เขาสงสัยว่าเหตุใดภาพพอร์ตเทรตที่มีคุณภาพระดับนี้ทั้งเก้าสิบสองภาพและขายในราคาแสนถูกถึงยังขายไม่ออก

เขาอ้อยอิ่งอยู่หน้าภาพพอร์ตเทรตของหญิงสาวใบหน้าจิ้มลิ้มซึ่งไม่ได้ยิ้มและจ้องมองตรงมายังดวงตาของเขา ดวงตาคู่นั้นมีความคุ้นเคยอย่างน่าประหลาด หรือว่า...

เขาเบนความสนใจไปที่ภาพทางขวาของภาพวาดหญิงสาว ซึ่งเป็นใบหน้าของชายหนุ่มผู้เบือนสายตาจากศิลปินไปมองบางสิ่งนอกกรอบภาพ แวตาล่อกล้ำกุ่นนั้นซ่อนอะไรไว้กันแน่ ความกลัวหรือ หรือความระแวง หรือความรังเกียจ ไม่ว่าจะเป็นอะไร ดูเหมือนเขาจะอึดอัดเมื่ออยู่หน้ากล้อง ชายหนุ่มในภาพสวมหมวกไหมพรมและเสื้อปกสูงซึ่งช่วยบ่งบอกสภาพอากาศหนาวเหน็บ

ทีโอพิจารณาภาพพอร์ตเทรตเหล่านั้นอยู่เกือบชั่วโมงจนเซปเดินมาสมทบกับเขาในที่สุด

“ภาพวาดพวกนี้วิเศษจริง ๆ ว่างไหมครับ”

เซปกำลังเช็ดนิ้วมือกับผ้าเช็ดมือ เขาพยักพยิดไปยังภาพพอร์ตเทรตเบื้องหน้าทีโอ ภาพของชายหนุ่มผู้มีแวตาวิตกกังวล

“ผู้ชายคนนั้นผ่านเรื่องหนัก ๆ มาเยอะครับ ลูกสาวของเขาได้รับบาดเจ็บสาหัสจากอุบัติเหตุทางรถยนต์เมื่อไม่นานมานี้ ส่วนคนแม่เสียชีวิต เขามา

ที่นี่ไม่บ่อยนักหรอกครับ ปกติเขาแค่มาซื้อกาแฟธรรมดา ๆ แบบไม่ได้ดื่มด้วย จะได้ใส่ครีมเพิ่ม ผมคิดว่าเขาไม่รู้ด้วยซ้ำว่ามีภาพตัวเองติดอยู่ที่นี้”

ทีโอพยักหน้าและหันไปหาเซป

“คุณรู้จักทุกคนบนผนังเลยเหรอครับ”

“รู้จักเกือบทั้งหมดครับ อย่างน้อยก็นิด ๆ หน่อย ๆ บางคนผมรู้จักดี บางคนก็ไม่รู้จักเลย คนวาดมักจะเขียนชื่อพวกเขาไว้ตัวเล็ก ๆ ที่ด้านหลังกรอบรูปนะครับ ผมเลยพอจะบอกได้ว่าเป็นใครในกรณีจำเป็น ว่าแต่คุณทีโอครับ ก่อนเราจะคุยเรื่องพวกเขาต่อ ผมจะเล่าเรื่องของคุณให้ผมฟังหน่อยได้ไหมครับ เรื่องราวของคุณเป็นมายังไง คุณบอกว่าคุณเพิ่งมาที่เมืองนี้ทำไมถึงมาที่นี่เหรอครับ แล้วบ้านของคุณอยู่ที่ไหนกันครับ”

ทีโอโบกมือปิดคำถามเหล่านั้นก่อนจะตอบเพียงสั้น ๆ

“ผมเคยไปอยู่มาหลายที่ครับ ผมเกิดและเติบโตทางตอนเหนือของโปรตุเกส แต่ไปใช้ชีวิตที่นิวยอร์กมาหลายปี ตอนนี้ก็ยังคงมีบ้านอยู่ที่นั่นนะครับ แต่ผมมาทำธุระอะไรนิดหน่อยที่นี่ ดังนั้นสำหรับตอนนี้ เมืองโกลเดนคือบ้านของผม แคว้นเดียวผมก็รู้สึกถูกชะตากับเมืองของคุณเข้าแล้ว และผมถูกใจร้านของคุณเป็นพิเศษเลยครับ คุณเซป”

คำตอบสุภาพทว่าคลุมเครือนี้แทบไม่เป็นเรื่องเป็นราวตามที่เซปคาดหวัง แต่เขาก็ไม่ได้เข้าชี้ เรื่องราวที่สมบูรณ์กว่านี้อาจค่อย ๆ เปิดเผยเมื่อเวลาผ่านไป

“เรียกผมว่าเซปเฉย ๆ เอะครับ เพื่อน ๆ ก็เรียกผมแบบนั้น ไม่ต้องมีคำว่าคุณหรอก”

“ครับผม ขอคุณนะครับ และโปรดเรียกผมว่าทีโอเหมือนกันนะครับ พอพูดถึงเรื่องชื่อ ทำไมถึงตั้งชื่อร้านว่าแซลิสละครับ”

คราวนี้ถึงตาของเซปเป็นฝ่ายเลี้ยงตอบคำถามบ้าง “ฟังดูเพราะดีนะครับ วันหลังผมจะเล่าเรื่องยาวกว่านี้ให้ฟัง ว่าแต่คุณอ่านบทความเรื่อง

ภาพพอร์เทรตหรือยังครับ”

ทีโอพยักหน้า “อ่านแล้วครับ ขอขอบคุณมาก น่าสนใจทีเดียว” เขาส่งนิตยสารคืนให้เซป

“คุณเซป อ้อ ขอโทษที่ครับ เซป มีเรื่องหนึ่งที่ผมไม่เข้าใจ ทำไมถึงไม่มีคนซื้อภาพพอร์เทรตพวกนี้เลยล่ะ”

เซปทำหน้าเหยย ก่อนโคลงศีรษะไปมาสองสามครั้งเพื่อคิดหาคำตอบเหมาะๆ “ผมก็แปลกใจเรื่องนั้นเหมือนกันครับทีโอ ผมรู้ว่าแอสเซอร์มีอะไรทำเยอะเยาะและคงไม่ต้องการงานเพิ่มแล้ว แต่ผมก็หวังว่าภาพพวกนี้จะทำเงินให้เขาได้บ้าง แต่จนถึงตอนนี้ก็ยังไม่เป็นอย่างที่หวังไว้สักเท่าไรเลย แต่ก็แค่ยังนะครับ เพราะคริสต์มาสปีที่แล้วเราขายภาพไปได้เยอะพอสมควร แต่ผมยังรอให้มันกลายเป็นกระแสอยู่ ผมเชื่อว่าสักวันผู้คนจะตระหนักว่าภาพเหล่านี้มีคุณค่ามากแค่ไหน แอสเซอร์เคยวาดภาพแอดดีด้วย...ภรรยาผมนะครับ แอดเดอลีน ภาพนั้นเป็นหนึ่งในสมบัติล้ำค่าที่ผมหวงแหนที่สุดเลย ถึงขนาดว่าถ้าบ้านผมไฟไหม้ ผมจะคว้าภาพนั้นติดมือหนีออกมาเป็นอย่างแรกๆ” เซปปลั่งเลไปแวบหนึ่ง “พวกเราชอบที่ภาพพวกนี้ติดอยู่ที่นั่นะ แต่ผมก็หวังว่าจะมีใครสักคนเดินเข้ามาแล้วเหมาซื้อไปทั้งหมด”

ดวงตาของทีโอเบิกกว้างขึ้นเล็กน้อย เขายกมือขึ้นแตะปาก วางนิ้วหัวแม่มือไว้ใต้คาง แล้วใช้นิ้วชี้เคาะริมฝีปากเบาๆ

เซปมองไปทางเคาน์เตอร์ ลูกค้าคนหนึ่งกำลังรอสั่งเครื่องดื่มอยู่

“ทีโอ ผมต้องกลับไปทำงานแล้ว ขอคุณที่แวะมานะครับ ถ้าเกิดคุณกลายเป็นลูกค้าประจำของที่นั่นเข้าจริง ๆ วันหนึ่งคุณอาจจะได้ไปอยู่บนผนังนั่นก็ได้ ยินดีต้อนรับสู่เมืองไกลเดนนะครับ ว่าแต่กาแฟเป็นยังงัยบ้างครับ”

“ยอดเยี่ยมมากครับ เอ็กเซปซียอนแนล! มาราวีญู!” ทีโอยิ้มพลางปรบมือเบาๆ แล้วแตะแขนของเซป เขาออกจากร้าน เดินข้ามถนนไปยังเกาะกลางถนน แล้วนั่งลงบนม้านั่งใกล้กับน้ำพุ

เขาคุ่นคิดถึงภาพพอร์เทรตที่ยังขายไม่ออกเหล่านั้น
คิดถึงบรรดาบ้านเรือนที่คงงดงามยิ่งขึ้นและชีวิตที่เปี่ยมสุขขึ้นเมื่อ
มีภาพเหล่านี้ประดับอยู่ในบ้าน
คิดถึงศิลปินที่จะได้รับกำลังใจจากการขายภาพเหล่านั้น
ณ ตรงนั้นเองที่ซึ่งความคิดหนึ่งก่อตัวขึ้นในใจของเขา

บทที่ 3

ในวันที่สองที่เขาใช้ชีวิตในเมืองโกลเดน ที่โอออกไปเดินเล่นแต่เข้าตรูผ่านย่านที่พักอาศัยทางทิศใต้ของโรงแรมซึ่งรู้จักกันในชื่อ “บาวเออรี” ย่านนี้มักมีคำบรรยายว่า “ปรับปรุงใหม่” อยู่เสมอ มันเป็นแหล่งรวมบ้านสไตล์ย้อนยุคและสนามหญ้าซึ่งตัดแต่งอย่างมีรสนิยม ซึ่งเฝ้ารอการปะทุแห่งบานสะพรั่งเป็นสีพาสเทลในฤดูใบไม้ผลิเฉกเช่นพื้นที่อื่นของเมือง ชนวนเวลาของการปะทุแห่งบานนี้กระชั้นเข้ามาเรื่อย ๆ เมื่อเหล่าดอกไม้ใหม่ๆ แยมกลับพรางพรายเพิ่มขึ้นในแต่ละวัน

เขาเดินจากย่านบาวเออรีไปนั่งริมน้ำดังเช่นที่ทำเมื่อวาน เมื่อเขามั่นใจว่าช่วงเวลาเร่งด่วนยามเช้าผ่านพ้นไปแล้ว เขาจึงกลับไปที่บ้านแซลิส

“ยินดีต้อนรับกลับมาครับทีโอ แค่วันสองวันคุณก็กลายเป็นลูกค้าประจำไปแล้วนะเนี่ย”

“อรุณสวัสดิ์ครับเชป ไช้ครับ เป็นลูกค้าประจำแล้ว และยังเป็นชายผู้ตกอยู่ในมนตร์สะกดด้วย”

เชปไม่แน่ใจว่าเป็นกาแฟหรือภาพพอร์เทรตกันแน่ที่ร้ายมนตร์ หรืออาจจะทั้งสองอย่าง แต่ไม่ว่าจะเป็นอย่างไร เขาก็ยินดีที่ได้พบชายแปลกหน้า

ผู้เป็นมิตรคนนี้

ที่โออยู่ที่ร้านแซลชีจนถึงเวลาอาหารกลางวัน เขาค่อยๆ เคลื่อนตัวไปตามผนังร้านอีกครั้ง เชปเฝ้ามองชายชราด้วยความอยากรู้อยากเห็นมากขึ้น ทำไมเขาสนใจภาพวาดขนาดนั้นกันหนอ

หลังจากไคร่ครวญอยู่นาน ทีโอดัดสินใจซื้อภาพพอร์เทรตของหญิงสาวผมสั้น ผู้มีดวงตาอันคุ้นเคยและใบหน้าที่แม้จะไร้รอยยิ้มแต่ก็ไม่ได้ดูไม่เป็นมิตร ก่อนจะกลับ

เขาจ่ายเงินสดจำนวน 125 ดอลลาร์ และรู้สึกเหมือนกำลังขโมยภาพวาดมากกว่าการจ่ายเงินซื้อ

“ทำไมถึงซื้อภาพนี้ล่ะครับ” เชปเอ่ยถามขณะกำลังห่อภาพพอร์เทรตด้วยกระดาษสีน้ำตาล “คุณรู้จักเธอเหรอครับ”

ทีโอส่ายหน้า “ผมไม่รู้จักคนในภาพเลยสักคน ความจริงแล้วผมยินดีจะซื้อภาพไหนก็ได้สักภาพ หรือจะให้เหมาทั้งหมดเลยก็ยังได้ แต่ภาพนี้ดึงดูดใจผมมากที่สุดตอนนี้”

ความสงสัยไคร่รู้ที่เชปมีต่อชายสูงวัยผู้นี้ทวีความรุนแรงขึ้นจากการซื้อขายครั้งนี้ เชปจินตนาการไม่ออกเลยว่าทีโอดิจะทำอะไรกันแน่ เขาเป็นนักสะสมอย่างนั้นหรือ เป็นนักวิจารณ์หรือเจ้าของหอศิลป์ หรือเขาอยากช่วยสนับสนุนศิลปินกัน

เมื่อทีโอกลับมาถึงโรงแรมเพื่อพักผ่อนช่วงกลางวัน เขามองดูภาพพอร์เทรตนั้นอีกครั้ง ชื่อของหญิงสาวคนนี้พิมพ์ด้วยตัวอักษรเล็กๆ อยู่ด้านหลังกรอบรูปตามที่เชปได้บอกไว้

มินเนตต์ เพรนทิสส์

“ใช่แล้ว ผมเชื่อว่าต้องเป็นคุณ” ทีโอเอ่ยแผ่วเบา

เขาค้นหาชื่อของเธอในเครื่องคอมพิวเตอร์ในห้องพักสำหรับนักธุรกิจของโรงแรม และได้รู้ว่าเธอทำงานเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเมืองโกลเดน

สังกัดสำนักงานบัญชีที่มีชื่อเสียงแห่งหนึ่ง และที่เข้าทางเขามากกว่านั้นคือ ตอนนี้เขาได้ที่อยู่สำหรับส่งโปรเจกต์ให้เธอแล้ว

เขาเริ่มร่างจดหมาย เขียน ๆ แก่ ๆ ร่างจดหมายอยู่หลายครั้งในช่วงสองสามวันมานี้ จนกระทั่งพอใจกับถ้อยคำที่เลือกใช้

เรียน คุณนายเพรทิสส์

เราไม่เคยพบกันมาก่อน และหากการที่คนแปลกหน้าติดต่อคุณมาลักษณะนี้เป็นสิ่งไม่เหมาะสม ผมก็หวังว่าคุณจะให้ภัย ผมเป็นชายชราคนหนึ่ง อายุ 86 ปีแล้วละครับ และเพิ่งมาอยู่ในเมืองของคุณ ผมพบคุณเป็นครั้งแรก ที่ถูกต้องก็คือพบภาพวาดลายเส้นดินสอของคุณ ตอนผมอยู่ในร้านแกลซที่พรอมเมอนาดเมื่อไม่กี่วันก่อน

ขณะที่ผมมองดูภาพพอร์ตเรตของคุณ คุณนายเพรทิสส์ ผมเกิดความรู้สึกอย่างแรงกล้าว่า ภาพนี้ควรเป็นของคุณหรือไม่ก็เป็นของใครสักคนที่คุณรัก เพราะอย่างไรเสียผลงานที่เสร็จสมบูรณ์ควรตกเป็นของผู้เป็นแรงบันดาลใจให้สร้างสรรค์ผลงานชิ้นนั้นขึ้นมา

ด้วยเหตุนี้ ผมจึงถือวิสาสะซื้อผลงานชิ้นนี้มาโดยมีเป้าหมายเดียวในใจ ผมจะรู้สึกเป็นเกียรติอย่างยิ่ง หากคุณจะกรุณารับภาพพอร์ตเรตนี้ไว้เป็นของขวัญและนำภาพนี้ไปใช้อย่างไรก็ได้ตามความต้องการ

ผมขออนุญาตเสนอได้ไหมครับ (และต้องขอภัยอย่างยิ่งหากเสียมารยาทเกินไป) ในวันพฤหัสบดีหน้า เวลาหนึ่งทุ่มตรง ผมจะนั่งรออยู่ที่ม้านั่งข้างหน้าประตูเกาะกลางถนน

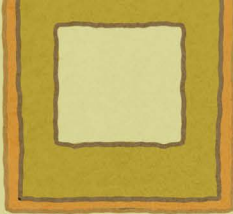
ใกล้กับร้านแซลิช และเพื่อให้สังเกตเห็นได้ง่าย เพื่อว่ามีชายชราวัย 86 ปีหน้าตาหล่อเหลาหลายคนมานั่งอยู่ที่นั่นพร้อมกัน ผมจะสวมหมวกทรงแบนสีเขียวมเทา การมอภาพพอร์ตเรตให้คุณคงใช้เวลาไม่นาน แต่ผมมีเวลาเหลือเพื่อสำหรับบทสนทนาที่คุณสะดวกและอยากพูดคุยกัน

คุณอาจจะเห็นว่าเรื่องทั้งหมดนี้ออกจะดูพิลึกพิลั่นและไม่มีปี่ขลุ่ย แต่ผมขอให้คุณมั่นใจได้ว่าผมเป็นเพียงชายชราที่ไม่มีพิษภัย เป็นพ่อหม้าย เป็นพ่อคน และเป็นเพียงสิ่งโศกสันฤทธิที่มีเพียงเจตนาอันบริสุทธิ์ และหากคำถามว่าการให้เป็นเหตุแห่งความสุขยิ่งกว่าการรับเป็นเรื่องจริง ความสุขที่ผมจะได้จากการมอภาพนี้ถึงมือของคุณก็ถือเป็นสิ่งตอบแทนที่คุ้มเสียยิ่งกว่าคุ้มแล้วสำหรับการจ่ายเงินซื้อครั้งนี้

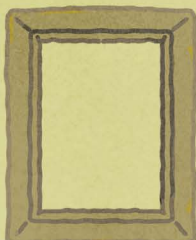
ผมหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้พบคุณ

ด้วยความเคารพ

ทีโอ

ทีโอเป็นชายสูงวัยที่เดินทางมายังเมืองเล็กๆ ทางตอนใต้ชื่อโกลเดน
ไม่มีใครรู้ว่าเขาเป็นใครกันแน่ หรือมาที่นี่เพราะอะไร แต่เมื่อทีโอได้พบ
ภาพวาดพอร์เทรตของผู้คนในเมืองนี้จำนวนเก้าสิบสองภาพที่แขวน
อยู่ในร้านกาแฟแห่งหนึ่ง เขาเริ่มซื้อภาพเหล่านั้นทีละภาพก่อนนำ
กลับไปมอบให้คนในภาพซึ่งเป็นเจ้าของที่แท้จริง สิ่งเดียวที่ทีโอ
ขอเป็นการตอบแทนคือเรื่องราวของพวกเขา

ภาพแล้วภาพเล่า ความหลังทั้งดีและร้ายถูกถ่ายทอด บาดแผลที่แต่ละคน
ซ่อนไว้ค่อยๆ ได้รับการเยียวยา การมาเยือนของทีโอก่อให้เกิดมิตรภาพ
ทำให้ผู้คนต่างมองเห็นคุณค่าของชีวิตตัวเองอีกครั้ง ทว่าเบื้องหลัง
ความเมตตาอันเรียบง่ายของชายผู้นี้ยังมีความสูญเสียบางอย่างที่เขา
ไม่เคยบอกใคร และเฝ้ารอการเยียวยาจากผู้อื่นอยู่เช่นกัน

นี่คือนวนิยายแสนอบอุ่นของการมอบให้ การได้รับ และสายใยที่เชื่อมโยง
ชีวิตของคนเราเข้าด้วยกัน ผลงานเรื่องแรกของอัลเลน เลวีที่ได้รับคามนิยม
อย่างรวดเร็วในสหรัฐอเมริกา พร้อมเสียงชื่นชมจากนักอ่านและนักวิจารณ์
เรื่องราวที่ชวนให้เชื่อว่า บางครั้งสิ่งที่เปลี่ยนชีวิตคนคนหนึ่งอาจไม่ใช่
ปาฏิหาริย์ครั้งใหญ่ แต่เป็นเพียงความกรุณาเล็กๆ จากใครสักคนในวันที่
เราแทบสิ้นใจไปแล้วว่า ชีวิตของเรามีคุณค่าเพียงใด

Cover Illustration:
JUNG

Cover Design:
Surat orBank

หมวดวรรณกรรมแปลร่วมสมัย

Biblio

499 บาท